

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA

z 31. mája 1979

(Jazyk konania: angličtina)

Bestuur van het Algemeen Ziekenfonds Drenthe-Platteland

proti

G. Pierik

(Návrh na začatie konania o prejudiciálnej otázke od Centrale Raad van Beroep)

„Vecné dávky pre dôchodcov“

Vec C-182/78

1. *Sociálne zabezpečenie pre migrujúcich pracovníkov – Pravidlá Spoločenstva – Pracovník - Pojem
(nariadenie Rady č. 1408/71, článok 1 písm. a)*
2. *Sociálne zabezpečenie pre migrujúcich pracovníkov - Nemocenské poistenie – Dávky poskytnuté v inom členskom štáte - Prijemcovia - Dôchodcovia
(nariadenie Rady č. 1408/71, článok 22 ods.1 písm. c)*
3. *Sociálne zabezpečenie pre migrujúcich pracovníkov - Nemocenské poistenie - Vecné dávky poskytnuté v inom členskom štáte - Dôchodcovia - Povolenie príslušnej inštitúcie - Uplatniteľné ustanovenia
(nariadenie Rady č. 1408/71, článok 22 ods. 1 písm. c) a ods. 2)*
4. *Sociálne zabezpečenie pre migrujúcich pracovníkov - Nemocenské poistenie - Vecné dávky poskytnuté v inom členskom štáte - Povolenie príslušnej inštitúcie - Podmienky pre udelenie
(nariadenie Rady č. 1408/71, článok 22 ods.1 písm. c) a ods. 2)*
5. *Sociálne zabezpečenie pre migrujúcich pracovníkov - Nemocenské poistenie - Vecné dávky poskytnuté v inom členskom štáte - Pojem
(nariadenie Rady č. 1408/71, článok 22 ods.1 písm. c)*

Vo veci C-182/78,

NÁVRH na začatie konania o prejudiciálnej otázke pod a článku 177 Zmluvy o EHS, ktorý podal Centrale Raad van Beroep Súdnemu dvoru v konaní, ktoré prebieha pred týmto súdom medzi

BESTUUR VAN HET ALGEMEEN ZIEKENFONDS [manažéri Všeobecného nemocenského fondu] DRENTHE-PLATTELAND, Zwolle,

a

pani G. PIERIK, Wapenveld,

o výklad ustanovení nariadenia Rady č. 1408/71, ktoré sa týkajú práv „dôchodcov“ získať na území iného členského štátu, ako je štát ich bydliska, liečbu vhodnú na ich zdravotný stav,

SÚDNY DVOR

zložený z : J. Mertens de Wilmars, predseda komory, splnomocnený predseda,, Lord Mackenzie Stuart (predseda komory), P. Pescatore, M. Sørensen, A. O'Keefe, G. Bosco a A. Touffait,
sudcovia

generálny advokát: H. Mayras

tajomník: A. Van Houtte

vyhlásil tento

ROZSUDOK

Skutkový stav a otázky

I. Skutkový stav a písomné konanie

Vo veci C-117/77 (Zb. rozh. ESD 1978 s. 825), predseda Centrale Raad van Beroep, Utrecht, listom z 28. septembra 1977, postúpil Súdnemu dvoru určité otázky týkajúce sa výkladu nariadenia Rady . 1408/71, ktoré vyvstali v priebehu sporu medzi Bestuur van het Algemeen Ziekenfonds [manažéri Všeobecného nemocenského fondu] a pani G. Pierik, ktorá poberá invalidný dôchodok v Holandsku, a ktorá si nárokovala preplatenie nákladov na lekársku starostlivosť poskytnutú v Nemecku.

Vznesené otázky sa týkali nasledujúcich termínov:

- „ (a) Obsahujú slová „kto spĺňa podmienky legislatívy príslušného štátu pre nárok na dávky“ na začiatku článku 22 ods. 1, výlučne obmedzenie na tých, ktorí v podstate majú nárok na dávky podľa príslušných vnútroštátnych predpisov alebo tieto slová obsahujú obmedzenie na tie dávky, ktoré sú zahrnuté vo vnútroštátnom systéme vecných dávok, pričom tento druhý výklad môže podporiť posledná veta článku 22 ods. 1 písm. c), bod i) ?
- (b) Chápu sa slová “v mene príslušnej inštitúcie“ v článku 22 ods.1 písm. c), bod i) tak, že ak príslušná inštitúcia vydala povolenie v rámci významu prvej časti článku 22 ods. 1 písm. c) rozumie sa tým, že príslušná inštitúcia musí preplatiť vecné dávky udelené inštitúciou v mieste pobytu tejto inštitúcie bez ďalších výhrad?
- (c) Sú slová “inštitúcia miesta pobytu alebo bydliska“ v článku 22 ods. 1 písm. c), bod i) výlučne chápané ako inštitúcia, ktorá v danom členskom štáte má funkciu, ktorá zodpovedá funkcii príslušnej inštitúcie alebo tieto slová zahŕňajú inštitúcie, ktoré majú inú funkciu v danom členskom štáte?
- (d) Sú slová „vecné dávky poskytnuté v mene príslušnej inštitúcie inštitúciou miesta pobytu alebo bydliska“ v článku 22 ods. 1 písm. c), bod i) chápané tak, že zahŕňujú vecné dávky, ku ktorým existuje právo v členskom štáte miesta pobytu alebo je dostačujúce, že príslušná inštitúcia môže poskytnúť tieto dávky a naozaj použiť túto právomoc? V druhom prípade: je dostačujúce, že použitie je zvyčajne vykonaním právomoci alebo použitie slova „poskytnuté“ znamená, že použité právomoci vytvára pravidlo?
- (e) Odkazujú slová „predmetná liečba“ v druhom pododseku článku 22 ods. 2 na špecifickú liečbu, ktorá sa poskytuje iba na území členského štátu, do ktorého pracovník odišiel alebo aspoň nie na území členského štátu v ktorom žije alebo sa slová „predmetná liečba“ musia chápať ako adekvátne liečba choroby alebo infekcie?
- (f) Rozširuje sa záväzok ustanovený v druhom pododseku článku 22 ods. 2 tiež na prípady, v ktorých predmetná liečba nie je zahrnutá vo vnútroštátnom systéme vecných dávok s tým, že v týchto prípadoch je vytvorené nezávislé právo Spoločenstva na liečbu?

Rozsudkom zo 16. marca 1978 Súdny dvor zodpovedal na tieto otázky nasledovne:

- „1. Slová „kto spĺňa podmienky legislatívy príslušného štátu pre nárok na dávky“ na začiatku článku 22 ods. 1, určujú osoby, ktoré v podstate majú nárok na dávky podľa príslušných vnútroštátnych predpisov.
- 2. Slová „predmetná liečba“ v druhom pododseku článku 22 ods. 2 odkazujú na akúkoľvek vhodnú liečbu choroby alebo ochorenia, ktorými príslušná osoba trpí.

3. Slová „vecné dávky poskytnuté v mene príslušnej inštitúcie inštitúciou miesta pobytu alebo bydliska“ neodkazujú výlučne na vecné dávky poskytnuté v členskom štáte bydliska ale tiež na dávky, ktoré je príslušná inštitúcia zmocnená poskytnúť.
4. Povinnosť ustanovená v druhom pododseku článku 22 ods. 2 udeliť povolenie vyžadované podľa článku 22 ods. 1 písm. c) pokrýva jednak prípady, keď je liečba poskytnutá v inom členskom štáte účinnejšia, ako tá, ktorú príslušná osoba môže dostať v členskom štáte, v ktorom má bydlisko a jednak prípady, keď predmetná liečba nemôže byť poskytnutá na území štátu, v ktorom má bydlisko.
5. Náklady, ktoré sa týkajú vecných dávok poskytnutých v mene príslušnej inštitúcie inštitúciou miesta pobytu alebo bydliska sa preplácajú v plnej výške.
6. Slová „inštitúcia miesta pobytu alebo bydliska“ v článku 22 ods. 1 písm. c), bod i) nariadenia č. 1408/71 znamenajú inštitúciu oprávnenú poskytnúť dávky v členskom štáte bydliska alebo pobytu, ako je uvedené v Prílohe 3 k nariadeniu Rady č. 574/72 v znení nariadenia Rady č. 878/73.“

Centrale Raad van Beroep po prerušení pokračoval v hlavnom konaní, ale zistil na svojom zasadnutí z 13. júna 1978, že konanie sa nemôže týkať všetkých otázok vo veci samej, tak ako boli ustálené týmto rozsudkom.

Predovšetkým rozhodol, že, vzhľadom na to, že vec sa týka nariadenia č. 1408/71, rozhodnutie v tomto prípade stále závisí od zodpovedania nasledujúcich otázok:

- „(a) Je pojem pracovník v článku 22 nariadenia č. 1408/71 užší ako pojem pracovník v rámci významu článku 1 písm. a) nariadenia, vzhľadom na to, že článok 22 sa výlučne týka aktívnych pracovníkov, takže na osoby, ktoré nie sú alebo už nie sú zamestnané a majú nárok na dávku na základe invalidity, ktorá im patrí na základe právnych predpisov členského štátu, a ktoré na základe právnych predpisov tohto členského štátu, na ktorý sa uplatňuje nariadenie v oblasti lekárskej starostlivosti a osobitných nemocenských výdavkov majú nárok na vecné dávky, sa uplatňujú iba ustanovenia článku 31?
- (b) Je možné povinnosť uvedenú v druhom pododseku článku 22 odsek 2 nariadenia č. 1408/71 udeliť povolenie vyžadované podľa článku 22 ods. 1 písm. c) rozšíriť tak, že toto povolenie nemôže byť odmietnuté príslušnou inštitúciou na základe toho, že predmetná liečba nie je úmyselne zahrnutá v systéme vecných dávok v právnych predpisoch o nemocenských dávkach a dávkach v materstve uplatňovaných touto inštitúciou, napríklad na základe lekárskeho, lekársko-etického alebo finančného dôvodu alebo preto, že hodnota predmetnej liečby v členskom štáte, v ktorom má príslušná inštitúcia svoje sídlo nie je všeobecne považovaná za spoľahlivú alebo preto, že liečba nie je považovaná za takú, ktorá spadá do oblasti zdravotnej starostlivosti a okrem toho nie je zámerne poskytovaná na základe akýchkoľvek ďalších právnych predpisov tohto členského štátu, na ktorý sa uplatňuje toto nariadenie?

- (c) Vzťahujú sa slová „vecné dávky poskytnuté v mene príslušnej inštitúcie inštitúciou miesta pobytu alebo bydliska“ v článku 22 ods. 1 písm. c), bod i) priamo na prípad, v ktorom sa príslušná osoba obráti na inštitúciu členského štátu s tým, že si želá podstúpiť liečbu a táto inštitúcia je príslušná na poskytnutie tejto liečby ako vecnej dávky, ale bežne nie je povinná využiť takúto právomoc alebo musí príslušná inštitúcia v takejto situácii pred poskytnutím požadovaného povolenia zistiť, či by inštitúcia členského štátu, na ktorú sa príslušná osoba obrátila, že chce podstúpiť liečbu, jej túto liečbu poskytla ako vecnú dávku keby táto osoba bola poistená podľa právnych predpisov uplatňovaných touto inštitúciou?“

Preto Centrale Raad v rozhodnutí z 18. júla 1978 uviedol, že tieto otázky by sa mali postúpiť Súdnemu dvoru na základe článku 177 Zmluvy o EHS.

Predseda Centrale Raad van Beroep zaslal vyššie uvedené rozhodnutie Súdnemu dvoru spolu so sprievodným listom z 8. septembra 1978, v ktorom vysvetlil základné stanovisko zaujaté k trom vzneseným otázkam nasledovne:

(a) *K prvej otázke.* Problém, či situácia dôchodcov musí by stanovená ako v rozsudku 117/77, podľa článku 22 alebo podľa článku 31 nariadenia č. 1408/71. Na jednej strane by sa mohlo zdať, že pokiaľ ide o dôchodcov, článok 31 je „doplnkový“ k článku 22, pretože tieto osoby sú tiež pracovníci v rámci významu článku 1 písm. a), bod i) nariadenia č. 1408/71. Na druhej strane môže by vyslovený názor, že článok 34, ktorý rovnako ako článok 31 sa objavuje v oddieli 5, kapitola 1, hlava III, a týka sa osôb oprávnených na dôchodok, je pracovníkom na uplatňovanie tejto kapitoly iba vtedy keď má právo na dávku na základe vykonávania profesionálnej alebo obchodnej činnosti: z toho dôvodu môžeme vyvodiť, že zámerom nariadenia bolo upraviť rozdielne pravidlá pre dôchodcov a pravidlá pre aktívnych ľudí (alebo nezamestnaných).

(b) *K druhej otázke.* V podstate je zamýšľané stanoviť, či povinnosť príslušnej inštitúcie sociálneho zabezpečenia udeliť povolenie uvedené v článku 22 ods. 1 tiež zahŕňa prípady, v ktorých požadovaná liečba je vylúčená zo systému vecných dávok podľa právnych predpisov príslušného štátu na základe lekárskeho, lekársko-etického alebo finančných dôvodov.

(c) Nakoniec, *tretia otázka* hľadá definíciu situácií, v ktorých uplatňované právne predpisy neobsahujú žiadne právo na určitú vecnú dávku, ale dávajú príslušnej inštitúcii *právo* na základe vlastného uváženia udeliť takúto dávku.

List predsedu Centrale Raad van Beroep, Utrecht, bol doručený do kancelárie Súdného dvora 11. septembra 1978.

Vereniging van Nederlandse Ziekenfondsen [Asociácia holandských nemocenských fondov] zastúpená N. de Jong, Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging [Nová všeobecná obchodná asociácia] zastúpená I. C. van Alderwegen, vláda Belgického kráľovstva zastúpená ministrom sociálneho zabezpečenia A. Califice, vláda Holandska zastúpená generálnym tajomníkom ministerstva zahraničných vecí F. Italianer, vláda Spojeného kráľovstva zastúpená R. D. Munrow, právnym

poradcom ministerstva financií, za právnej pomoci Henry Knorpel, právny poradca ministerstva zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia a Komisia Európskych spoločností zastúpená H. Bronkhorst, členom právneho oddelenia, predložili písomné zdôvodnenia na základe článku 20 Protokolu o štatúte Súdneho dvora EHS.

Po vypočutí správy sudcu spravodajca a stanoviska generálneho advokáta sa Súdny dvor rozhodol zahájiť ústne konanie bez predbežného šetrenia.

II. Písomné zdôvodnenia predložené na základe článku 20 Protokolu o štatúte Súdneho dvora EHS

A – *Vereniging van Nederlandse Ziekenfondsen* tvrdí, že pokiaľ ide o rozsah pojmu „pracovník“ v rámci významu článku 22 nariadenia č. 1408/71, nemá nič, čo by chcela doplniť k zdôvodneniam predloženým Súdnemu dvoru vo veci C-117/77 (Zb. rozh. ESD 1978 s. 825) ako aj zdôvodneniam predloženým 13. júna 1978 na pojednávaní pred Centrale Raad van Beroep. Trvá na argumente, že na túto vec by sa mohol uplatňovať článok 22 nariadenia.

K rozsahu záväzku udeliť povolenie (druhý pododsek článku 22 ods. 2 nariadenia č. 1408/71), *Vereniging* sa domnieva, že otázka vznesená vnútroštátnym súdom je oprávnená, pretože je potrebné odstrániť akúkoľvek pochybnosť v tomto bode. Za týmto účelom uvádza príklady, ktoré boli zmienené na tomto pojednávaní, aby opísal dôsledky, ktoré by mohli vzniknúť zo širokého výkladu rozsudku Súdneho dvora zo 16. marca 1978 v citovanom prípade. Na lepšiu ilustráciu problému *Vereniging* uvádza rozhodnutie Raad van Beroep Groningen, proti ktorému dotknuté osoby podali odvolanie na Centrale Raad van Beroep.

Nakoniec, odkazujúc na otázku d) v liste z 28. septembra 1977 od Centrale Raad van Beroep, vzťahujúcu sa na problém, ktorý sa týkal jednej zo vznesených otázok v tomto konaní, *Vereniging* tvrdí, že nemá potrebu sa vyjadriť k tretej otázke.

B – Zaoberajúc sa s prvou otázkou, *Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging* poukazuje na to, že článok 1 písm. a) nariadenia č. 1408/71 obsahuje definíciu pojmu „pracovník“, z ktorého vyplýva, že rozhodujúcim faktorom v tomto prípade je to, že príslušná osoba by mala byť „poistená“ a je nepodstatné či vlastne vykonáva alebo nevykonáva aktivitu.

Hlava III, kapitola 1 oddiel 2 týkajúce práv pracovníkov na dávky v chorobe a materstve neuvádza, že je možné uplatniť akýkoľvek iný pojem „pracovníka“ ako ten, ktorý je definovaný v článku 1 písm. a) na účely ustanovenia, ktoré ho upravuje. Tento oddiel sa uplatňuje na akúkoľvek osobu, ktorú je možné považovať za „pracovníka“ v rámci významu vyššie uvedeného článku, bez ohľadu nato, či je aktívnym pracovníkom alebo pasívnym pracovníkom.

Oddiel 2 obsahuje *okrem iného* ustanovenia podobné tým, ktoré sú v oddieli 3, 4 a 5 rovnakej kapitoly; odlišuje sa od nich v tom, že obsahuje článok 22, ktorý ustanovuje výnimočné práva v určitom počte osobitných situácií - ktoré zahŕňajú situáciu, keď

osoba ide do iného členského štátu, aby tam dostala liečbu - ktoré nie sú uvedené v iných oddieloch. To znamená, že ustanovenia článku 22 sú doplnkové k ustanoveniam oddielu 3, 4 a 5 a teda sa uplatňujú na pracovníkov, ktorí sú zároveň dôchodcami.

Tento výklad nie je v rozpore s článkom 34 nariadenia: účelom tohto článku je zreteľnejšie objasniť, že aj keď dôchodca vykonáva profesionálnu alebo obchodnú činnosť dajú sa na neho uplatniť iba ustanovenia oddielu 2.

Ďalej zaoberajúc sa *druhou otázkou* Bedrijfsvereniging zastáva názor, že Súdny dvor už zodpovedal túto otázku a to v svojom rozsudku z 16. marca 1978, vo veci 117/77.

Z tohto rozsudku vyplýva, že pokiaľ ide o záväzok podľa článku 22 ods. 1 písm. c) a ods. 2, relevantným hľadiskom nie je to, či a na základe čoho je predmetná liečba zahrnutá v systéme vecných dávok príslušnej inštitúcie, ale či liečba poskytnutá v inom členskom štáte je účinnejšia ako tá, ktorú príslušná osoba môže získať v členskom štáte, v ktorom má bydlisko a či táto liečba nemôže byť poskytnutá na území tohto štátu.

Naviac fakt, že pod a vyššie uvedeného rozsudku „predmetná liečba“ uvedená v druhom pododseku článku 22 ods. 2 nariadenia sa odvoláva na „akúkoľvek vhodnú liečbu choroby alebo ochorenia, ktorými príslušná osoba trpí“ necháva príslušnej inštitúcii určitú mieru vlastného uváženia, pretože zostáva na tejto inštitúcii, aby rozhodla, či predmetná liečba je vhodná alebo nie je vhodná, a teda, či je možné odôvodniť udelenie povolenia. Pri vydávaní rozhodnutia sa môžu zobrať do úvahy akékoľvek lekárske námietky k nárokovanej liečbe.

Nakoniec, čo sa týka *tretej otázky*, Bedrijfsvereniging zastáva názor, že ustanovenia článku 22 ods. 1 písm. c), bod i) by sa mali vykladať v tom význame, že existuje nárok na vecné dávky uvedené v týchto ustanoveniach, ak sú osoby poistené u inštitúcii, ktorá bola požiadaná poskytnúť tieto dávky, oprávnené, aby tieto dávky obdržali. Teda nároky, ktoré si príslušná osoba môže nárokovať sú iba tie, ktoré inštitúcia miesta pobytu poskytuje svojim vlastným členom spôsobom a na základe podmienok stanovených právnymi predpismi, ktoré táto inštitúcia uplatňuje. Pretože sa povolenie uvedené v článku 22 ods. 1 písm. c) uplatňuje na takéto dávky, z toho vyplýva, že môže byť udelené iba keby bolo ustanovené, že osoba v rovnakej situácii ako príslušná osoba a poistená u tejto inštitúcie by bola oprávnená na tieto dávky. Takže Bedrijfsvereniging sa domnieva, že nie prvá časť tretej otázky, ale jej posledná časť by mala byť zodpovedná kladne.

C – *Vláda Belgického kráľovstva* sa zaoberá s druhou a treťou otázkou.

K *druhej otázke*, vláda uvádza, že predovšetkým, na účely článku 22 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 1408/71, kritéria, ktoré upravujú udelenie povolenia sú lekárske, administratívne a legislatívne.

Po prvé je na lekárovi, aby rozhodol o udelení požadovaného povolenia preskúmaním vhodnosti liečby. Za tým účelom vykoná lekársky úkon, pri ktorom je povinný dodržiavať právne predpisy upravujúce lekársku prax v jeho krajine.

Nariadenie č. 1408/71 nikdy nemalo za cieľ upravovať túto oblasť alebo činnosť lekára v jednom členskom štáte na základe pravidiel a lekárskej etiky iného členského štátu.

Po druhé, potom čo lekár zistí, že liečba poskytnutá v inom členskom štáte je vhodná na zdravotný stav príslušnej osoby, je na príslušnej inštitúcii, aby rozhodla, či udelí povolenie tým, že preskúma či už administratívne alebo zákonné dôvody, na základe ktorých môže udeliť príslušnej osobe právo na preplatenie nákladov vecných dávok, ktoré jej budú poskytnuté v členskom štáte, ktorý si vybrala na vykonanie liečby. Za tým účelom príslušná inštitúcia musí okrem iného zistiť, či liečba v tomto štáte nebola „vyložené“ vybratá s cieľom vyhnúť sa ustanoveniam právneho poriadku príslušného členského štátu. Bolo by nesprávne povoliť pracovníkovi, aby išiel do iného členského štátu, aby získal liečbu, ktorej náklady sa z dôvodov správy poistenia alebo politickej účelnosti nevyplácajú v rámci systému ustanovení o sociálnom poistení v príslušnej krajine.

Podobne, sa zdá rovnako jasné, že bez ohľadu na lekárov súhlas, príslušná inštitúcia môže odmietnuť preplatiť náklady na liečbu, ktorá je v príslušnom členskom štáte v rozpore s verejným poriadkom a považuje sa v trestnom práve za trestný čin.

Za týchto okolností, jedinou povinnosťou príslušnej inštitúcie, ktorú ukladá článok 22 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 1408/71 je zákaz zamietnuť požadované povolenie, keď liečba nemôže byť poskytnutá príslušnej osobe v rámci územia členského štátu, v ktorom má bydlisko, pokiaľ táto nemožnosť nevyplýva priamo z pravidiel lekárskej etiky a trestno-právnych predpisov príslušného štátu.

K *tretej otázke*, Belgická vláda zastáva názor, že nariadenie č. 1408/71 neukladá povinnosť príslušnej inštitúcii zisťovať, či náklady liečby poskytnutej v členskom štáte pobytu sú alebo nie sú refundované v tomto štáte. Avšak, vždy to umožňuje príslušnej inštitúcii s cieľom informovať pracovníka jasne, vyžiada si informácie od inštitúcie krajiny pobytu, aby zistila podmienky, ktoré upravujú preplácanie nákladov liečby poskytnutej v tejto krajine.

Naviac, keď je predložený formulár E 112 a pracovník splnil všetky ustanovenia právnych predpisov krajiny pobytu, príslušná inštitúcia tejto krajiny je povinná udeliť liečbu ako vecnú dávku a nemôže odmietnuť preplatiť jej náklady.

D - K *prvej otázke vláda Holandska* uvádza, že jedným zo základných cieľov Zmluvy o EHS je podporovať slobodu pohybu predovšetkým „aktívnych“ pracovníkov. Cieľom článku 22 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 1408/71 je zreteľne zaručiť aktívnemu pracovníkovi, že pokiaľ ide o neho a príslušníkov jeho rodiny, jeho pohyb ovplyvní nároky na lekársku starostlivosť čo najmenej. Ustanovenie tohto druhu, ktoré podporuje migráciu nebolo vyložené zamýšľané nevyhnutne pre „dôchodcov“ v rámci systému cieľov Zmluvy, so zreteľom aj na ustanovenia článku 31 nariadenia.

Z tohto dôvodu je názor holandskej vlády taký, že nariadenie č. 1408/71 neobsahuje systém pre týchto dôchodcov zhodný so systémom, ktorý upravuje článok 22 ods. 1 písm. c) pre aktívnych pracovníkov.

Rovnako, aby sa mohla zodpovedať *druhá otázka* je potrebné vychádzať z predpokladu, že sloboda pohybu pracovníkov je jedným z najdôležitejších cieľov Zmluvy. Aby sa dosiahol tento cieľ, nariadenie č. 1408/71 upravuje *okrem iného* zákaz akejkoľvek diskriminácie založenej na štátnej príslušnosti pracovníka.

Na základe tohto princípu, holandský pracovník s bydliskom alebo pobytom v Nemeckej spolkovej republike musí mať v tejto krajine rovnaké práva na lekársku starostlivosť ako nemeckí pracovníci, ktorí tu majú bydlisko alebo pobyt. Avšak tieto vecné dávky môžu obsahovať iba tie, ktoré sú zahrnuté v systéme vecných dávok pod a nemeckých právnych predpisov.

Na základe týchto okolností, rozsudok Súdneho dvora zo 16. marca 1978, vec 117/77, ktorý ustálil, že pracovník je oprávnený bez ohľadu na štátnu inštitúciu, ku ktorej je pričlenený alebo miesto jeho bydliska, získa vecné dávky poskytnuté v akejkoľvek inom členskom štáte (odsek 14 rozhodnutia, Zb. rozh. ESD 1978, s. 836), sa musí vykladať bezvýhradne tak, že odkazuje na prípad, keď pracovník má miesto bydliska alebo pobytu v tomto inom členskom štáte.

Ak by neexistovalo takéto obmedzenie, výsledkom by bolo, že v podstate pracovník, ktorý by mal štátnu príslušnosť jedného z členských štátov by bol oprávnený nielen na vecné dávky pod a právnych predpisov tohto členského štátu, v ktorom má bydlisko alebo pobyt, ale tiež na vecné dávky pod a právnych predpisov akéhokoľvek iného členského štátu na území ktorého nemá ani bydlisko ani pobyt. To by bezpochyby viedlo k unifikácii rôznych systémov vecných dávok v členských štátoch, ale takéto unifikácia nie je v žiadnom prípade zahrnutá medzi cieľmi nariadenia č. 1408/71.

Vo svetle týchto faktov článok 22 ods. 2 spolu s článkom 22 ods. 1 písm. c) by sa mali vykladať takto:

- Aktívnym zamestnancom a ich rodinným príslušníkom *musí* by udelené povolenie na to, aby získali v inom členskom štáte lekársku starostlivosť, ak takéto starostlivosť je zahrnutá v systéme vecných dávok pod a právnych predpisov členského štátu v rámci územia ktorého majú bydlisko alebo pobyt, ale táto starostlivosť nemôže byť poskytnutá v tomto štáte na základe iných dôvodov (napríklad nedostatok vybavenia);
- Aktívnym zamestnancom a ich rodinným príslušníkom *môže* byť udelené povolenie príslušnou inštitúciou na to, aby získali v inom členskom štáte určitú lekársku starostlivosť, ak takéto starostlivosť nie je zahrnutá v systéme vecných dávok príslušného štátu. So zreteľom na široký rozsah tejto podmienky, príslušnej inštitúcii jasne nemôže byť uprená voľná úvaha v tejto veci. Príslušná inštitúcia môže odmietnuť povolenie, ak ekvivalentná lekárska starostlivosť môže byť poskytnutá v krajine, kde má osoba bydlisko alebo pobyt, alebo ak predmetná starostlivosť nie je zahrnutá vo vnútroštátnom systéme vecných dávok, napríklad preto že lekári v tejto krajine stále nesúhlasia s jej účinnosťou alebo pretože jej začlenenie do vyššie uvedeného systému je v rozpore s normami platného práva.

Nakoniec, pokiaľ ide o *tretiu otázku*, holandská vláda zastáva názor, že ak príslušná inštitúcia udelila pracovníkovi povolenie, aby v inom členskom štáte získal lekársku starostlivosť, ktorá je v tomto členskom štáte udelená na základe voľnej úvahy príslušného orgánu, udelené povolenie zakladá príslušnej osobe potencionálne právo na získanie vyššie uvedenej starostlivosti v predmetnom členskom štáte.

Nárok na toto právo samozrejme podlieha rozhodnutiu inštitúcie, ktorá bola vyzvaná na poskytnutie predmetnej starostlivosti. Teda udelené povolenie príslušnou inštitúciou dáva príslušnej osobe právo, aby predložila na zváženie svoj nárok inštitúcii vyzvanej na poskytnutie tejto starostlivosti.

Ak by udelenie povolenia príslušnou inštitúciou malo účinok vymáhateľnosti, inštitúcia vyzvaná na poskytnutie vecnej dávky by bola vlastne nútená ju poskytnúť, a to by viedlo k právne neakceptovateľnej situácii, že inštitúcia jedného členského štátu (v tomto prípade príslušná inštitúcia) by v skutočnosti uplatňovala voľnú úvahu či udeliť predmetnú dávku, tá však patrí inštitúcii iného členského štátu (v tomto prípade inštitúcii vyzvanej na poskytnutie vecnej dávky).

E – K *prvej otázke* vláda Spojeného kráľovstva poznamenala, že celá štruktúra kapitoly 1, hlavy III nariadenia č. 1408/71 je založená na predpoklade, že „pracovníci“ a „dôchodcovia“ sú dve odlišné kategórie osôb, aj keď niektorí dôchodcovia predtým boli a v niektorých prípadoch sa môžu opäť stať „pracovníkmi“ v najužšom význame. To vyplýva zo samotného znenia článku 31 ako aj článku 34, vykladané najmä s článkom 2 ods. 1 nariadenia, podľa ktorého nariadenie „sa uplatňuje na pracovníkov ..... ako aj ich rodinných príslušníkov a ich pozostalých.“

Na základe toho predložila k úvahe, že tí dôchodcovia, na ktorých sa uplatňujú články 27 až 33 by sa mali považovať na účely kapitoly 1 za dôchodcov a nie za pracovníkov.

Vláda Spojeného kráľovstva navyše uviedla, že počas obdobia pobytu v členskom štáte sa právo dôchodcu na vecné dávky môže odvodiť iba z článku 31 a vôbec nie z článku 22. Tieto články rôznym spôsobom upravujú okolnosti, ktoré sú úplne odlišné, takže kumulatívne uplatňovanie oboch týchto článkov v rovnakom prípade by viedlo k nerozrozumiteľnému zmätku. Článok 22 sa týka obdobia pobytu mimo územia príslušného štátu, ktorý v prípade aktívneho pracovníka nemôže byť štátom kde má bydlisko, zatiaľ čo článok 31 sa týka akéhokoľvek prípadu, keď dôchodca má miesto pobytu mimo územia štátu kde má bydlisko. Práva na vecné dávky udelené na základe článku 22 počas pobytu v inom členskom štáte, ako je príslušný štát sú obmedzené na tie vecné dávky, ktoré sú okamžite nevyhnuté, zatiaľ čo práva udelené na základe článku 31 nepodliehajú tejto reštrikcii. Nakoniec, vecné dávky poskytnuté podľa článku 22 sú poskytnuté v mene (a na účet) príslušnej inštitúcie: tie ktoré sú poskytnuté podľa článku 31 sú poskytnuté (aspoň na začiatku) na účet inštitúcie miesta bydliska.

Ďalej vláda Spojeného kráľovstva pri vysvetľovaní svojho stanoviska na *druhú otázku* uviedla, že ak liečba nie je zahrnutá v systéme vecných dávok podľa právnych predpisov uplatňovaných príslušnou inštitúciou, takže táto liečba je jednou z tých, ktoré táto inštitúcia nie je oprávnená poskytnúť, záväzok na udelenie povolenia sa nemôže uplatňovať. Nie je to jedna z „dávok, ktorú je príslušná inštitúcia oprávnená

poskytnúť“ v rámci významu odseku 21 rozhodnutia vo veci 117/77 (Zb. rozh. ESD, 1978 s. 837). Cieľom tohto nariadenia je koordinovať, a nie zosúladiť jednotlivé vnútroštátne predpisy.

Ak však právny predpis dáva príslušnej inštitúcii právomoc poskytnúť predmetnú liečbu, ale neprikazuje jej, aby tak učinila, záväzok udeliť povolenie sa v podstate uplatňuje. V takomto prípade sa musí určiť, či je liečba vhodná na stav danej osoby a ak áno, či liečba o nič menej vhodná a rovnocenná alebo účinnejšia, môže byť poskytnutá tejto osobe na území členského štátu, kde má bydlisko. V prípade, ak sa napríklad táto liečba naozaj už neposkytuje príslušnou inštitúciou, pretože sa považuje z medicínskeho hľadiska za zastaralú, povolenie by malo byť odmietnuté iba na základe toho, že liečba bola nevhodná na stav tejto osoby alebo že alternatívna a rovnocenná alebo účinnejšia liečba by mohla byť poskytnutá v členskom štáte, v ktorom má táto osoba bydlisko.

Nakoniec k *tretej otázke* vláda Spojeného kráľovstva uviedla, že prvá časť tejto otázky by sa mala zodpovedať kladne. Avšak poznamenala, že predmetná inštitúcia bude mať voľnú úvahu na udelenie alebo neposkytnutie predmetnej liečby, pokiaľ koná na základe rovnakých princípov ako by konala keď by rozhodovala, či udeliť alebo neudelieť takúto liečbu osobe poistenej u tejto inštitúcie a so štátnou príslušnosťou tohto členského štátu.

K druhej časti vznesenej otázky, vláda Spojeného kráľovstva uviedla, že v nariadení č. 1408/71 alebo vo vykonávacom nariadení č. 574/72 nie je uvedené nič, čo by od príslušnej inštitúcie vyžadovalo, aby si pred poskytnutím požadovaného povolenia vyžiadala informácie, tak ako je to uvedené vnútroštátnym súdom. Avšak je to správny a vhodný postup. Iba príslušná inštitúcia má prístup k úplným lekárskeým záznamom príslušnej osoby, ktoré budú spravidla potrebné na rozhodnutie, či by sa liečba podliehajúca voľnej úvahe mala udeliť alebo neudelieť, a preto je žiadateľné, aby potrebné informácie boli dostupné inštitúcii, ktorá musí v tejto veci rozhodnúť. Okrem toho tento postup bráni možnosti, aby príslušnej osobe bolo udelené povolenie na liečbu v inom členskom štáte a ona tam odíde a následne zistí, že inštitúcia v tomto štáte nie je povinná poskytnúť predmetnú liečbu a nie je ochotná to ani urobiť.

F - K *prvej otázke* Komisia poznamenala, že systém nariadenia č. 1408/71, najmä rozdielne oddiely Hlavy III, kapitoly 1, s názvom „Choroba a materstvo“, najmä oddiely 2 až 5 jasne dokazujú, že článok 22 (v oddieli 2) a článok 31 (v oddieli 5) nariadenia majú osobitné oblasti uplatňovania, najmä pokiaľ ide o osoby, ktoré z nich odvodzujú svoje práva.

Oddiel 3, 4 a 5 vyššie uvedenej kapitoly sa týka osôb, ktoré sa už nezúčastňujú na aktívnom živote (alebo sa už nebudú zúčastňovať) a ich rodinných príslušníkov: na druhej strane, oddiel 2 sa týka pracovníkov, ktorí sa stále zúčastňujú na aktívnom živote a ich rodinných príslušníkov. Táto analýza nie je v rozpore so znením článku 34 v oddieli 5.

Takže nariadenie č. 1408/71 používa dve definície slova „pracovník“

- širšia definícia sa objavuje v článku 1 písmeno a), bod i) nariadenia, a

- viac zúžená definícia, odvodená z Hlavy III, kapitoly 1, ktorá je obmedzená na pracovníkov „zúčastňujúcich sa na aktívnom živote“.

Ďalším problémom sú rôzne práva odvodené z ustanovení článkov 22 a 31. Na prvý pohľad článok 22 zavádza viacej obmedzení pre pracovníka a jeho rodinných príslušníkov ako článok 31 pre dôchodcov. Avšak pretože vnútroštátny súd nepredniesol tento problém, nie je potrebné sa ním zaoberať.

Ďalej, po preskúmaní *druhej otázky* Komisia zastáva stanovisko, že je potrebné stanoviť a vypracovať rozdiely medzi prípadmi, keď určitá liečba nie je zahrnutá v systéme vecných dávok pod a vnútroštátnych predpisov

- na základe lekárskeho dôvodu alebo
- finančných dôvodov alebo
- lekársko-etických dôvodov.

Z toho vyplýva, že pokiaľ ide o liečbu, ktorá zámerne nie je zahrnutá v tomto systéme na základe toho, o uviedol vnútroštátny súd, a ak tieto dôvody sú lekárske, a ak príslušná inštitúcia má pravdu, povolenie môže byť odmietnuté, pretože na základe toho sa môžeme domnievať, že kritérium v článku 22 ods.1, na základe ktorého liečba musí byť vhodná na zdravotný stav príslušnej osoby, nie je splnené. V druhom prípade je možné povolenie zamietnuť na základe toho, že kritérium v druhom pododseku článku 22 ods. 2 nie je splnené, pretože predmetná liečba môže byť poskytnutá príslušnej osobe na území členského štátu, v ktorom má bydlisko.

Nakoniec, v treťom prípade na základe všeobecných princípov Zmluvy, členským štátom zostávajú určité právomoci v oblasti morálky. Tieto právomoci by sa mali zakladať na ponechaní si suverenity na základe dohody v oblastiach, ktoré sa týkajú verejného záujmu (články 36, 48 ods. 3, 56 a 155). Takže je možné akceptovať na základe tohto princípu, že príslušná inštitúcia môže odmietnuť povolenie, keď sa týka liečby, ktorá je vo vážnom rozpore s etickými pravidlami, ktoré prevládajú v príslušnom členskom štáte. Avšak, pretože je to výnimka zo Zmluvy, tento princíp musí byť vytvorený veľmi prísne, to znamená, že predmetná liečba musí byť tiež zakázaná v predmetnom členskom štáte. Takže príslušná inštitúcia môže odmietnuť udeliť povolenie na potrat v inom členskom štáte iba ak je potrat zakázaný v príslušnej inštitúcii vlastnej krajiny.

Nakoniec k *tretej otázke*, Komisia zastáva stanovisko, že príslušná inštitúcia musí udeliť povolenie aj v prípade „nepovinných“ vecných dávok. Hoci podľa článku 22 ods. 1 písm. c), bod i) vecné dávky musia byť poskytnuté inštitúciou miesta pobytu alebo bydliska v súlade s právnymi predpismi, ktoré uplatňuje, akoby v nej bol pracovník poistený, je rovnako možné zastávať stanovisko, že otázka získania povolenia pokiaľ ide o „nepovinné“ vecné dávky je už vyjasnená, najskôr odchýlením sa od tohto pravidla pomocou prvého pododseku článku 22 ods. 1 písm. c), podľa ktorého povolenie musí byť udelené príslušnou inštitúciou.

Dvojité povolenie by nemalo žiadny zmysel, pretože liečba poskytnutá inštitúciou miesta pobytu alebo bydliska je poskytnutá v mene príslušnej inštitúcie (čo tiež určuje trvanie vecných dávok). Takže pretože už finančný aspekt pre inštitúciu miesta pobytu alebo bydliska nevzniká, druhé povolenie je nadbytočné, pretože inštitúcia

miesta pobytu alebo bydliska je povinná liečbu poskytnúť. Pri tom musí uplatniť rovnaké kritérium na pracovníkov a ich rodinných príslušníkov pochádzajúcich z iných členských štátov ako na pracovníkov, ktorí sú v nej poistení (napríklad kritérium naliehavosti alebo umiestnenia na čakací list pri žiadosti o liečbu).

Na základe týchto zdôvodnení Komisia navrhuje, aby Súdny dvor odpovedal na vznesené otázky takto:

- „1. článok 22 nariadenia č. 1408/71 sa uplatňuje na aktívnych pracovníkov a ich rodinných príslušníkov. Situácia nezamestnaných osôb, žiadateľov o dôchodok a dôchodcov ako aj ich rodinných príslušníkov je upravená ustanoveniami oddielu 3, 4 a 5 hlavy III.
2. Povolenie uvedené v článku 22 ods. 1 písm. c) na získanie liečby na území iného členského štátu môže byť odmietnuté iba ak je preukázané, že táto liečba nie je vhodná na zdravotný stav príslušnej osoby, že liečba môže byť poskytnutá na území členského štátu, kde má táto osoba bydlisko alebo že táto liečba je vo vážnom rozpore s morálnymi ideami prevládajúcimi v členskom štáte, v ktorom má táto osoba bydlisko.
3. Povolenie uvedené v článku 22 ods. 1 písm. c) musí byť tiež udelené v prípade vecných dávok, ktoré inštitúcia miesta pobytu alebo bydliska nie je povinná poskytnúť.“

III. Ústne konanie

Vláda Spojeného kráľovstva, zastúpená Henri Knorpelom, právnym zástupcom ministerstva zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia a Komisia Európskych spoločenstiev, zastúpená právnym poradcom H. Bronkhorstom, splnomocnený zástupca, predniesli ústne zdôvodnenia na pojednávaní 15. marca 1979.

Generálny advokát doručil svoje stanovisko na pojednávaní 3. mája 1979.

Rozhodnutie

1. Predseda Centrale Raad van Beroep na základe výnosu z 18. júla 1978 zaslal Súdnemu dvoru toto rozhodnutie spolu so sprievodným listom z 8. septembra 1978, pričom boli doručené do kancelárie Súdného dvora 11. septembra 1978. Centrale Raad postúpil Súdnemu dvoru určité otázky, na rozhodnutie podľa článku 177 Zmluvy o EHS vo veci výkladu nariadenia Rady č. 1408/71 z 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov a ich rodinných príslušníkov, pohybujúcich sa v rámci Spoločenstva (Úradný vestník, mimoriadne anglické vydanie, 1971 (II) s. 416). Tieto otázky boli predložené v súvislosti s prípadom, v ktorom rovnaký vnútroštátny súd už určité otázky postúpil Súdnemu dvoru vo veci výkladu vyššie uvedeného nariadenia, a to listom predsedu, ktorý bol doručený do kancelárie Súdného dvora 30. septembra 1977.

2. Súd zodpovedal tieto otázky vo svojom rozsudku zo 16. marca 1978 (vec 117/77 (Zb. rozh. ESD, 1978 s. 825), ale vnútroštátny súd zistil, že tento rozsudok sa nemôže vzťahovať na všetky otázky v hlavnom návrhu, tak ako sú vyjasnené v tomto rozsudku. Teda konanie v hlavnom konaní pokračovalo tak, že uvedený súd *okrem iného* rozhodol, že vzhľadom na to, že bolo dotknuté nariadenie č. 1408/71, rozhodnutie v tomto prípade stále závisí od zodpovedania týchto otázok:
- „(a) Je pojem pracovník v článku 22 nariadenia č. 1408/71 užší ako pojem pracovník v rámci významu článku 1 písm. a) nariadenia, vzhľadom na to, že článok 22 sa výlučne týka aktívnych pracovníkov, takže s ohľadom na osoby, ktorí nie sú alebo už nie sú zamestnané a majú nárok na dávku na základe invalidity, ktorá im patrí na základe právnych predpisov členského štátu, a ktoré na základe právnych predpisov tohto členského štátu, na ktorý sa uplatňuje nariadenie v oblasti lekárskej starostlivosti a osobitných nemocenských výdavkov majú nárok na vecné dávky, iba ak sa uplatňujú ustanovenia článku 31?
- (b) Je možné záväzok uvedený v druhom pododseku článku 22 ods. nariadenia č. 1408/71 udeliť povolenie vyžadované podľa článku 22 ods. 1 písm. c) rozšíriť tak, že toto povolenie nemôže byť odmietnuté príslušnou inštitúciou na základe toho, že predmetná liečba nie je úmyselne zahrnutá v systéme vecných dávok v právnych predpisoch o nemocenských dávkach a dávkach v materstve uplatňovaných touto inštitúciou, napríklad na základe lekárskeho, lekársko-etického alebo finančných dôvodov alebo preto, že hodnota predmetnej liečby v členskom štáte, v ktorom má príslušná inštitúcia svoje sídlo nie je všeobecne považovaná za spoľahlivú alebo preto, že liečba nie je považovaná za takú, ktorá spadá do oblasti zdravotnej starostlivosti a okrem toho nie je zámerne poskytovaná na základe akýchkoľvek ďalších právnych predpisov tohto členského štátu, na ktorý sa uplatňuje toto nariadenie?
- (c) Vzťahujú sa slová „vecné dávky poskytnuté v mene príslušnej inštitúcie inštitúciou miesta pobytu alebo bydliska“ v článku 22 ods. 1 písm. c), bod i) priamo na prípad, v ktorom sa príslušná osoba obráti na inštitúciu členského štátu s tým, že si želá podstúpiť liečbu a táto inštitúcia je príslušná na poskytnutie tejto liečby ako vecnej dávky, ale bežne nie je povinná využiť takúto právomoc alebo musí príslušná inštitúcia v takejto situácii pred poskytnutím požadovaného povolenia, zistiť, či by inštitúcia členského štátu, na ktorú sa príslušná osoba obrátila, že chce podstúpiť liečbu, jej túto liečbu poskytla ako vecnú dávku keby táto osoba bola poistená podľa právnych predpisov uplatňovaných touto inštitúciou?“
3. V prvej otázke vnútroštátny súd hlavne žiada stanoviť, či ustanovenia článku 22 nariadenia č. 1408/71 upravujúce právo „pracovníka“ na vecné dávky, tiež pokrývajú dôchodcu „ktorý nie je alebo už nie je zamestnaný“, a ktorý žiada príslušnú inštitúciu o povolenie, aby mohol získať v inom členskom štáte, ako je ten v ktorom má bydlisko, liečbu vhodnú na svoj zdravotný stav.

4. Článok 1 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1408/71 definuje pojem „pracovník“ ako osobu, ktorá je povinne alebo dobrovoľne poistená pod a jedného zo systémov sociálneho zabezpečenia uvedeného v pododseku i), ii) alebo iii) tohto ustanovenia. Ustanovujúc „na účely tohto nariadenia“, táto definícia má všeobecný rozsah a vo svetle tejto okolnosti pokrýva akúkoľvek osobu, ktorá má právnu spôsobilosť osoby poistenej pod a právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia jedného alebo viacerých členských štátov, bez ohľadu na to, či vykonáva alebo nevykonáva profesionálnu alebo obchodnú činnosť. Z toho vyplýva, že aj keď nevykonávajú profesionálnu alebo obchodnú činnosť, dôchodcovia oprávnení poberať dôchodok podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov sú zaradení do ustanovení nariadenia, ktoré sa týkajú „pracovníkov“ na základe toho, že sú poistení podľa systému sociálneho zabezpečenia, ak nepodliehajú osobitným ustanoveniam vzťahujúcim sa na nich.
5. Články 27 až 33 v hlave III, kapitola 1 oddiel 5 nariadenia č. 1408/71 upravujú osobitné ustanovenia, ktoré sa týkajú „dôchodcov a ich rodinných príslušníkov“. Na základe článku 34 sa tieto ustanovenia uplatňujú výlučne na dôchodcov, ktorí sú oprávnení na vecné dávky inak ako na základe vykonávania profesionálnej alebo obchodnej činnosti, teda pokrývajú neaktívnych dôchodcov.
6. Avšak, článok 31 týchto ustanovení upravuje oprávnenie takýchto poistených osôb na vecné dávky, keď sú tieto dávky nevyhnuté počas ich pobytu v inom členskom štáte ako v tom, v ktorom majú bydlisko. Na druhej strane, oprávnenie poistenej osoby na vecné dávky, ktorá má bydlisko v jednom členskom štáte a žiada príslušnú inštitúciu o povolenie, aby mohla na území iného členského štátu získať na svoj stav vhodnú liečbu, je upravené článkom 22 ods. 1 písm. c) v tej istej kapitole.
7. Odkazom na „pracovníka“ v posledne menovanom ustanovení, nariadenie č. 1408/71 nemá za cieľ obmedziť rozsah tohto ustanovenia na aktívnych pracovníkov ako na protiklad neaktívnych pracovníkov. Rovnaký odkaz je obsiahnutý v článkoch 25 až 26 tej istej kapitoly, ktoré sa v tomto poradí týkajú „nezamestnaných osôb“ a „žiadateľov o dôchodok“.
8. Na základe týchto dôvodov odpoveď na prvú otázku by mala byť taká, že v prípade dôchodcu, ktorý je oprávnený na vecné dávky podľa právnych predpisov členského štátu, a ktorý nevykonáva profesionálnu alebo obchodnú činnosť, je právo na udelenie povolenia príslušnou inštitúciou získať v inom členskom štáte liečbu vhodnú na jeho stav upravené ustanoveniami článku 22 ods. 1 písm. c) a ods. 2 nariadenia č. 1408/71.
9. K druhej otázke, Súdny dvor vo vyššie uvedenom rozsudku z 16. marca 1978, vo veci 117/77 rozhodol, že „povinnosť upravená v druhom pododseku článku 22 ods. 2 udeliť požadované povolenie podľa článku 22 ods. 1 písm. c) pokrýva prípady keď poskytnutá liečba v inom členskom štáte je účinnejšia ako tá, ktorú môže príslušná osoba získať v členskom štáte, v ktorom má bydlisko ako aj prípady, v ktorých predmetná liečba nemôže byť poskytnutá na území členského štátu, v ktorom má táto osoba bydlisko“.

10. V odseku 15 tohto rozhodnutia Súdny dvor rozhodol, že vecné dávky, na ktoré má pracovník povolenie, aby mohol ísť do iného členského štátu “pokrývajú každú liečbu považovanú za účinnú na chorobu alebo ochorenie, ktorými príslušná osoba trpí“ a v odseku 16 rozhodol, že „za týchto okolností nie je rozhodujúce, či vecná dávka, ktorú pracovník požaduje môže byť poskytnutá na území členského štátu, kde má bydlisko, pretože samotný fakt, že dávka zodpovedá účinnejšej liečbe zdravotného stavu príslušnej osoby je rozhodujúci na vydanie povolenia uvedeného vo vyššie uvedenom odseku 1 písm. c).“ Stanovením hranice právomoci pri rozhodovaní príslušnej inštitúcie v tejto oblasti, odsek 17 tohto rozhodnutia implicitne potvrdzuje, že je na tejto inštitúcii, aby objektívne stanovila lekárske dôvody na udelenie alebo zamietnutie požadovaného povolenia podľa článku 22 ods. 1 písm. c) so zreteľom *okrem iného* na zdravotný stav príslušnej osoby, vážnosť choroby alebo ochorenia a účinnosť predmetnej liečby.
11. Keď príslušná inštitúcia využije túto právomoc, potvrdiac že predmetná liečba predstavuje účinnú liečbu choroby alebo ochorenia, ktorými príslušná osoba trpí, jej právomoc rozhodnú je tak jasne a jednoznačne ohraničená povinnosťou uvedenou v druhom pododseku článku 22 ods. 2 nariadenia, ktorá jej ukladá v tomto prípade nezamietnu požadované povolenie podľa článku 22 ods. 1 písm. c).
12. V skutočnosti z ustanovení a zo základného cieľu článku 22 vyplýva, že zámerom nariadenia bolo dať lekárske požiadavkám rozhodujúcu úlohu pri rozhodovaní príslušnej inštitúcie, či udelí alebo zamietne vyššie uvedené povolenie tým, že sa v druhom pododseku článku 22 ods.2 ustanovilo všeobecne a neobmedzene, že povolenie nemôže byť zamietnuté “keď predmetná liečba nemôže byť poskytnutá príslušnej osobe v rámci územia členského štátu, v ktorom má bydlisko“.
13. Takže odpoveď na druhú otázku by mala byť, že keď príslušná inštitúcia potvrdí, že predmetná liečba zakladá potrebnú a účinnú liečbu choroby alebo ochorenia, ktorými trpí príslušná osoba, podmienky na uplatňovanie druhého pododseku článku 22 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 sú splnené a príslušná inštitúcia nesmie v tomto prípade odmietnuť povolenie uvedené v tomto ustanovení a požadované podľa článku 22 ods. 1 písm. c).
14. Nakoniec k tretej otázke, je stanovené - tak ako Súdny dvor rozhodol vo vyššie uvedenom rozsudku zo 16. marca 1978 vo veci 117/77- že na základe ustanovení článku 93 ods. 1 a 96 nariadenia Rady č. 574/72 z 21. marca 1972, ktoré určuje postup na vykonávanie nariadenia č. 1408/71 (Úradný vestník, mimoriadne anglické vydanie 1972 (I), s. 159) suma dávok poskytnutá podľa článku 22 nariadenia č. 1408/71 „sa preplatí príslušnou inštitúciou inštitúcii, ktorá poskytla tieto dávky, ktoré sú predložené vo finančnom výkaze tejto inštitúcie“ a navyše ju „plne“ preplatí.
15. Z toho vyplýva, že náklady týkajúce sa predmetnej liečby sú bremenom príslušnej inštitúcie, ktorá udelila povolenie. Inštitúcia členského štátu, do ktorého príslušná osoba ide aby získala liečbu je povinná poskytnúť ju na

základe predloženia tohto povolenia, a to aj keď podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje nemá povinnosť, ale iba právomoc ju poskytnúť.

16. Na základe týchto dôvodov odpoveď na tretiu otázku by mala byť, že výraz „vecné dávky poskytnuté v mene príslušnej inštitúcie inštitúciou miesta pobytu alebo bydliska“ v článku 22 ods. 1 písm. c), bod i) nariadenia č. 1408/71 sa vzťahuje na akúkoľvek dávku, ktorú má inštitúcia členského štátu, do ktorého príslušného osoba ide po získaní povolenia uvedeného v článku 22 ods. 1 písm. c) právomoc udeliť, a to aj keď právne predpisy, ktoré uplatňuje nevyžadujú jej poskytnutie.

K t r o v á m

17. Trovy konania, ktoré vznikli vládam Belgického kráľovstva, Holandského kráľovstva a Spojeného kráľovstva, ako aj Komisii Európskych spoločenstiev, ktoré predložili zdôvodnenia Súdnemu dvoru nie sú vymáhateľné. Keďže konanie je vo vzťahu k hlavným účastníkom konania súčasťou konania riešeného pred vnútroštátnym súdom, rozhodnutie o trovách prislúcha tomuto súdu.

Na základe týchto dôvodov,

SÚDNY DVOR

v odpovedi na otázky, ktoré mu boli predložené uznesením Centrale Raad van Beroep z 18. júla 1978 a zaslané predsedom tohto súdu spolu so sprievodným listom z 8. septembra 1978 rozhodol takto:

1. **V prípade dôchodcu, ktorý je oprávnený na vecné dávky podľa právnych predpisov členského štátu a ktorý nevykonáva profesionálnu alebo obchodnú činnosť, je právo na udelenie povolenia získať v inom členskom štáte liečbu vhodnú na jeho stav upravené ustanoveniami článku 22 ods. písm. c) a ods. 2 nariadenia č. 1408/71.**
2. **Keď inštitúcia potvrdí, že predmetná liečba zakladá potrebnú a účinnú liečbu choroby alebo ochorenia, ktorými trpí príslušná osoba, podmienky na uplatňovanie druhého pododseku článku 22 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 sú splnené a príslušná inštitúcia nesmie v tomto prípade odmietnuť povolenie uvedené v tomto ustanovení a požadované podľa článku 22 ods. písm. c).**
3. **Výraz „vecné dávky poskytnuté v mene príslušnej inštitúcie inštitúciou miesta pobytu alebo bydliska“ v článku 22 ods. písm. c) bod i) nariadenia č. 1408/71 sa vzťahuje na akúkoľvek dávku, ktorú má inštitúcia členského štátu, do ktorého príslušného osoba ide po získaní povolenia uvedeného v článku 22 ods. písm. c) právomoc udeliť, a to aj keď právne predpisy, ktoré uplatňuje nevyžadujú jej poskytnutie.**